KIIRATS, vt. MÕTSLANE.

KIIVET (Kivit), Johannes, kooli- ja haridustegelane, sünd. 29. I 1879 vkj. Järvamaal Vaali v. taluniku pojana, õppis kohalikus vallakoolis, 1890—95 E. Aleksandri linnakoolis Põltsamaal, omandas 1896 õpetajakutse, lõpetas 1907 H. Treffner'i gümnaasiumi ja sooritas küpsuseksami Tartu Aleksandri gümnaasiumis; ta õppis 1907—13 Peterburi ülikooli füüsika-matemaatika teaduskonnas. K. oli 1895—1902 õpetajaks Järvamaal Merja v-koolis, Karkusel ja Virumaal Imastus, 1902—06 Eesti asunduses Teškovo's Peterburi kub-s. Pärast ülikooli lõpetamist pidi ta poliitilise usta-vustunnistuse puudumise tõttu siirduma Vologda kub-u Ustsõssolskisse, kus oli gümnaasiumiõpetajaks 1913—17. K. töötas pärast seda Tallinna koolides õpetajana, ühtlasi 1922—24 Prantsuse lütseumi juhatajana. Olnud 1919—20 Haridusministeeriumi kutsehariduse osakonna juhataja, sai K. 1923 haridusnõunikuks kutsehariduse alal, toimis 1927—30 koolide peainspektorina ja seejärel haridusnõunikuna (a-st 1937 kutsehariduse peainspektorina). A-st 1938 on ta kutseoskuse osakonna abidirektor. K. on mõne a. kestel olnud tehniliste ja tööstuslikkude ainete õpetajate kutseeksamikomisjoni juhataja ja 1931—34 tööstusliku kutseoskuse nõukogu esimees. Ta on tutvunud 1924 ja 1929 haridusoludega, eriti kutse-, tehnilise hariduse ja kodutööstuse alal välismail. Õpetajana võttis K. aktiivselt osa seltskondlikust tegevusest ja üliõpilasena Peterburi Eesti Kooliseltsi ja Peterburi Eesti Üliõpilaste Seltsi tegevusest. Tallinnas on ta olnud tegev Harjumaa Rahvaülikooli Seltsi juhatuses, Alliance Française'i komitees, ÜENÜ nõukogus, Eesti Õpetajate Liidu juhatuses, Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseltsis selle asutajana ja esimehena a-st 1928, Eesti Turistide Ühingus ja Tallinna Rahvaülikooli Seltsis esimehena a-st 1934, Tallinna Töölismuusika Ühingus esimehena a-st 1938, asutise „Fenno-Ugria" juhatuses jm. K. on teinud kaastööd „Tallinna Teatajale", „Sotsialdemokraadile", „Kasvatusele", „Eesti Koolile", „Turismi Teatajale" ja mitmesuguseile koguteoseile, avaldanud artikleid „Eesti Tehnika Seltsi Ajakirjas" ning selle kaasandeis; ta on „Eesti rahvaleksikoni" toimetajaid. K-i peamiseks teeneks on kutse- ja tehnilise hariduse ning täienduskoolide korraldamine.

„Eesti Kool" 1939, nr. 2; isikl. saadud andmed. *J. Ks.*

KILGAS, Oskar Eduard, kaupmees ja tööstur, sünd. 14. X 1879 vkj. Järvamaal Vahastu v. postijaamapidaja pojana, õppis kohalikes algkooles, omandas algkooliõpetaja kutse 1905 ja koduõpetaja kutse 1910; ta toimis õpetajana 1899—1905 Harjumaal Aruküla khk-koolis, seejärel Tallinnas Joh. Umblia erakoolis, juhatajana 1909—13 J. Vestholm'i (vt. neid ka *Suppl.*) eraprogümnaasiumis ja õpetajana 1913—17 Tallinna linna meeskaubanduskoolis. Olnud 1917—20 tegev kaubanduslikul alal Siberis Šadrinskis kaubamajas „Vennad Kilgas" (juustu-, või- ja lihaäri, asutatud 1915) ühes vendadega Rudolfiga, Karliga ja Hermanniga, kutsus K. 1920 Tallinnas ellu kartuli ümbertöötamiseks o./ü. „Terra", rajas 1922 trikoo- ja sukavabriku (esimese sellelaadilise Eestis), mis muudeti 1928—29 aktsiaseltsiks 500 000-kroonise põhikapitaliga firma all „A./S. Oskar Kilgas". Ettevõtet, mida peadirektorina juhib K., on pidevalt laiendatud ja selle juurde loodud pitsi, paela, puuvillaketruse, siidi ja villaste riiete kudumise ja apretuuri osakonnad. Aktsiaselts avas 1936 uue moodsa seadisega tekstiilsuurkäitise end. Peetri tehaseis ja andis 1938. a. teenistust 672 töölisele. Käitise toodangu koguväärtus 1938. a. oli 2 950 000 kr. K. on olnud tegev ms. Eestimaa Rahvahariduse Seltsis, E. Töösturite Keskühingus ja Kaubandus-Tööstuskojas.

Isikl. jm. saadud andmed. *J. M.*

KINK (Kenk), Aleksander, insener, tööstustegelane, sünd. 22. XI 1882 vkj. Tartumaal Palupera-Arula v. põllumehe pojana, omandas alghariduse Arula valla- ja Otepää khk-koolis, lõpetas Tartu õpetajateseminari 1903 ja eksternina Tartu reaalkooli 7. klassi 1907, õppis Peterburi mäeinstituudis 1907—13 ja lõpetas selle mäeinseneri kutsega; ta täiendas oma haridust a-st 1913 Berliinis, toimis 1915 Petrogradi mäeinstituudis assistendina ja 1916—17 Jekaterinburgis mäeinstituudi õppejõuna; teotses a-st 1915 Petrogradis ühtlasi Siemens-Schuckert'i dünamovabrikus osakonnajuhatajana, hiljemini direktori abina. Opteerunud 1920 Eestisse, oli K. kaubandus-tööstusministri abi 1920—22 ja

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 127